

КЛІНІЧНА ПЕДІАТРІЯ

За редакцією професора В. М. Дудник

NK
PUBLISHERS

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

КЛІНІЧНА ПЕДІАТРІЯ

За редакцією професора
В. М. Дудник

The logo for NK Publishers, featuring the letters 'NK' in a stylized font with a book icon integrated into the 'K', and the word 'PUBLISHERS' underneath.

NK
PUBLISHERS

Вінниця
Нова Книга
2021

УДК 616-053.2(075.8)

К49

Рекомендовано вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова як підручник для студентів закладів вищої медичної освіти МОЗ України (протокол засідання вченої ради № 9 від 26 червня 2020 р.)

Автори:

В. М. Дудник, І. І. Андрікевич, Г. І. Мантак, Ю. В. Вижга, Л. І. Гончаров, О. О. Зборовська, Г. Ю. Звенігородська, О. І. Ізюмець, Т. Г. Король, І. В. Морозова, В. П. Попов, Н. І. Сінчук, В. Г. Фурман, К. В. Хромих, М. О. Шаламай.

За редакцією **Дудник Вероніки Михайлівни** – доктора медичних наук, професора, зав. кафедри педіатрії №2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Рецензенти:

О. П. Волосовець – член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

М. Л. Аряєв – член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри педіатрії № 1 Одеського національного медичного університету.

Клінічна педіатрія : підручник [В. М. Дудник, І. І. Андрікевич, К49 Г. І. Мантак та ін.] ; за ред. В. М. Дудник. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 648 с.

ISBN 978-966-382-889-3

Підручник розроблений відповідно до навчальної програми з педіатрії як для дипломного, так і для післядипломного рівня підготовки лікарів різних спеціальностей, особливо лікарів-педіатрів, лікарів загальної практики – сімейної медицини.

Рекомендовано для студентів 6 курсу закладів вищої медичної освіти, лікарів-інтернів, ординаторів, викладачів.

УДК 616-053.2(075.8)

545232

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	6
<i>Перелік умовних скорочень</i>	7
Розділ 1. Захворювання органів дихання у дітей. Невідкладні стани	9
1.1. Синдром кашлю у дітей	10
1.2. Синдром задишки. Пневмонії у дітей. Пневмонія, викликана SARS CoV-2. Ускладнення пневмонії. Невідкладна допомога при гострій дихальній недостатності у дітей	21
1.3. Респіраторні та шкірні алергози у дітей	33
1.4. Бронхообструктивний синдром у дітей	43
1.5. Бронхолегенева дисплазія у дітей	51
1.6. Ціаноз та хронічний кашель. Хронічні бронхолегеневі захворювання у дітей	56
1.7. Спадкові та вроджені захворювання бронхолегеневої системи у дітей	61
1.8. Невідкладні стани в дитячій пульмонології	68
<i>Список літератури до розділу 1</i>	71
Розділ 2. Захворювання системи кровообігу у дітей. Невідкладна допомога	73
2.1. Кардіомегалія у дітей. Запальні захворювання серця. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності	74
2.2. Серцеві шуми. Вроджені та набуті вади серця. Кардіоміопатії. Аномалії розвитку хордально-клапанного апарату у дітей. Синдром недостатності кровообігу	99
2.3. Порушення серцевого ритму та провідності у дітей. Невідкладна допомога при пароксизмальних порушеннях ритму та синдромі Морганьї – Адамса – Стокса	151
2.4. Лихоманка неясного генезу, висип неінфекційного генезу. Системні захворювання сполучної тканини у дітей	167
2.5. Системні васкуліти у дітей	181
2.6. Суглобовий синдром у дітей. Ювенільний ідіопатичний, постінфекційний артрити. Синдром гіпермобільності суглобів	189
2.7. Артеріальна гіпертензія	199
2.8. Біль в ділянці серця у дітей. Артеріальна гіпотензія	208
2.9. Невідкладні стани в дитячій кардіології	214
<i>Список літератури до розділу 2</i>	221
Розділ 3. Захворювання органів травлення у дітей. Невідкладна допомога	223
3.1. Синдром абдомінального болю. Диспепсичний синдром. Функціональні та органічні захворювання стравоходу, шлунка і дванадцятипалої кишки у дітей	224

3.2. Синдром зригування та циклічного блювання. Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей раннього віку	253
3.3. Гепатолієнальний синдром. Портальна гіпертензія. Захворювання гепатобіліарної системи у дітей. Невідкладна допомога при гострій печінковій недостатності.....	269
3.4. Синдром мальабсорбції. Захворювання підшлункової залози у дітей.....	292
3.5. Синдром хронічного закрепку. Функціональні та органічні захворювання кишечника у дітей	302
3.6. Гельмінтози у дітей	336

Список літератури до розділу 3	340

Розділ 4. Захворювання органів сечової системи у дітей. Невідкладні стани

4.1. Синдром дизурії. Інфекційно-запальні захворювання сечової системи у дітей.....	343
4.2. Сечовий синдром. Кристалурії, уролітіаз, інтерстиційний нефрит. Тубулопатії.....	352
4.3. набряковий і нефротичний синдром. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей. Спадковий нефрит.....	363
4.4. Гостре пошкодження нирок (гостра ниркова недостатність) у дітей. Гемолітико-уремічний синдром. Хронічна ниркова недостатність у дітей. Вроджені вади сечовидільної системи.....	375

Список літератури до розділу 4	389

Розділ 5. Захворювання органів ендокринної системи та обміну речовин у дітей. Невідкладні стани

5.1. Синдром гіперглікемії. Цукровий діабет у дітей.....	391
5.2. Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету у дітей. Синдром гіпоглікемії.....	404
5.3. Зоб. Гіпо- та гіпертиреоз.....	414
5.4. Захворювання надниркових залоз	428
5.5. Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи у дітей	442
5.6. Порушення росту у дітей	450
5.7. Синдром передчасної статевої зрілості. Порушення статевого розвитку у дітей.....	459
5.8. Ожиріння у дітей. Метаболічний синдром (МС).....	469
5.9. Синдром гіпо- та гіперпаратиреозу у дітей	476
5.10. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах у дитячій ендокринології... ..	480

Список літератури до розділу 5	488

Розділ 6. Захворювання системи кровотворення у дітей. Невідкладні стани

6.1. Анемії у дитячому віці. Гемолітичний криз	492
6.2. Геморагічний синдром у дітей. Вазопатії. Тромбоцитопенії. Тромбоцитопатії.....	507
6.3. Геморагічний синдром у дітей. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання. Коагулопатії.....	512

6.4. Лейкози у дітей	526
6.5. Лімфопроліферативний синдром у дітей. Гістіоцитози.....	541
Список літератури до розділу 6	556
Розділ 7. Захворювання у дітей неонатального віку. Невідкладні стани	557
7.1. Гіпоксичні ушкодження нервової системи у новонароджених дітей.....	558
7.2. Травматичні ушкодження нервової системи у новонароджених дітей	567
7.3. Геморагічний синдром у новонароджених дітей.....	575
7.4. Дихальні розлади у новонароджених	582
7.5. Жовтяниці новонароджених. Диференційна діагностика жовтяниць новонароджених. ...	593
7.6. Гнійно-запальні захворювання шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Омфаліт новонароджених. Сепсис новонароджених	602
7.7. Внутрішньоутробні інфекції у новонароджених	616
7.8. Недоношені діти та діти, народжені з низькою масою тіла. Особливості догляду за недоношеною дитиною	622
7.9. Догляд за здоровою доношеною дитиною. Рубіжні стани. Режим щеплення.....	627
7.10. Новонароджені від ВІЛ-позитивних матерів та матерів з відкритою формою туберкульозу	632
7.11. Асфіксія новонародженого. Невідкладна допомога	635
7.12. Пневмонії новонароджених.....	644
Список літератури до розділу 7	646